

7/16622

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 624
Konu : Manisa Milletvekili
Erkan AKÇAY'ın
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2013
22 Şubat 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05/02/2013 tarihli ve 43452547-120.07-106301 sayılı yazınız.

Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'ın Bakanlığımıza yönelmiş olduğu 7/16622 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (7 Sayfa)

MANİSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ERKAN AKÇAY'IN
TBMM 7/16622 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

Kış aylarının başlaması ile birlikte kent merkezlerindeki hava kirliliği insan sağlığını tehdit eder boyuta yükselmektedir. Özellikle kent merkezlerinde kömür kullanımı nedeniyle günün belirli saatlerinde belirgin bir hava kirliliği gözlenmektedir.

Buna göre;

SORULAR:

1-2002-2012 yılları arasında ülke genelinde dağıtılan kömürlerin hava kirliliğine etkilerini gösteren kükürt içeriği, alt ısı değeri, uçucu madde oranı, toplam nem ve kül oranı gibi nitelikleri nedir?

2-2002-2012 yılları arasında Manisa'da dağıtılan kömürlerin hava kirliliğine etkilerini gösteren kükürt içeriği, alt ısı değeri, uçucu madde oranı, toplam nem ve kül oranı gibi nitelikleri nedir?

3-Manisa'da hava kirliliği ile ilgili ön değerlendirmeler nedir? Manisa'da Hava Ölçüm ve İzleme İstasyonu sayısı nedir? Manisa'da il merkezinde ve ilçelerde yeni Ölçüm ve İzleme İstasyonları kurulacak mıdır?

CEVAPLAR:

1-Isınma maksadıyla kullanılan katı yakıtlara (ithal, yerli, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından dağıtılan) ilişkin hususlar 13.01.2005 tarihli ve 25699 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” ve “Hava Kirliliğinin Kontrolü ve Önlenmesi” konulu 2010/14 sayılı Genelge ile belirlenmiştir.

Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği’nde ithal taş ve linyit kömürüne ilişkin özellikler Tablo 1’de, yerli kömüre ilişkin özellikler ise Tablo 2 ve Tablo 3’de belirtilmektedir. Yönetmelikte 2007, 2009, 2010 yıllarında yapılan değişiklikler neticesinde ısınma amaçlı kullanılan kömür özelliklerinde birtakım değişiklikler yapılmış olup, söz konusu yıllar itibariyle Türkiye’de ısınma amaçlı kullanılan kömür özellikleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

a) 2005 yılı itibariyle geçerli Türkiye’de Isınma Amaçlı Kömür Özellikleri ve Sınırları

Tablo-1 Isınma Amaçlı İthal Taş ve Linyit Kömürü Özellikleri ve Sınırları

Özellikler	Sınırlar
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: % 0,9 (max.)
Alt Isıl Değer (orijinalde)	: 6200 kcal/kg (min.)
Uçucu Madde (kuru bazda)	: % 12-28 (+1 tolerans)
Toplam Nem (orijinalde)	: % 10 (max.)
Kül (kuru bazda)	: %14 (max.) (+1 tolerans)
Şişme İndeksi	: 1 (max.)
Boyut*	: 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için max. %10 tolerans)

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

Tablo-2 Sınır Değerlerinin Aşıldığı İl ve İlçelerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar	Kullanılacağı İller ve İlçeler
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: max. % 2	Bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerinin aşıldığı (I.Grup) İl ve İlçeler
Alt Isıl Değer (orijinalde)	: min. 4000 Kcal/kg (-200 tolerans)	
Toplam Nem (satışa sunulan)	: max. %25	
Kül (kuru bazda)	: max. %25	
Boyut*	: 18-150 mm (18 mm altı max. %10 tolerans, 150 mm üstü max. % 10 tolerans)	

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

Tablo-3 Sınır Değerlerinin Aşılmadığı İl ve İlçelerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar	Kullanılacağı İller ve İlçeler
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: max. % 2,3	Bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerinin aşılmadığı (II.Grup) İl ve İlçeler
Alt Isıl Değer (orijinalde)**	: min. 3500 Kcal/kg (-200 tolerans)	
Toplam Nem (satışa sunulan)	: max. %30	
Kül (kuru bazda)	: max. %30	
Boyut *	: 18-150 mm (18 mm altı max. %10 tolerans, 150 mm üstü max.% 10 tolerans)	

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

**Alt Isıl Değeri (orijinalde) en az 5000kcal/kg yanabilir kükürt (kuru bazda) oranı en çok yüzde bir buçuk (%1.5) ve diğer özellikleri bu Tablo'da belirtilen özellikleri sağlayan yerli kömürler mevcut soba ve kazanlarda yakıldığında bacadan atılan kükürt dioksit konsantrasyonu, bu Tablo'da özellikleri belirlenen kömürün mevcut soba ve kazanlarda yakılmasında bacadan atılan kükürt dioksit konsantrasyonu eşdeğerini aşmadığı akredite olmuş veya Bakanlıkça uygun görülen laboratuvarlar tarafından belgelenmesi halinde bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerin aşılmadığı (II.Grup) il ve ilçelerde ısınma amacıyla kullanılabilir.

c) 2009 yılı itibariyle geçerli Türkiye'de Isınma Amaçlı Kömür Özellikleri ve Sınırları

Tablo-1 Isınma Amaçlı İthal Taş ve Linyit Kömürün Özellikleri ve Sınırları

Özellikler	Sınırlar
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok. % 1,0 (%+0,1 tolerans)
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 6400 Kcal/kg (- 200 tolerans)
Uçucu Madde (kuru bazda)	: % 12-33 (+2 tolerans)
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok % 13
Kül (kuru bazda)	: En çok %16 (+2 tolerans)
Boyut* (satışa sunulan)	: 18-150 mm (en çok ±% 10 tolerans)

* Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu en az 10-18 mm olabilir

Tablo-2 Sınır Değerlerinin Aşıldığı İl ve İlçelerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar	Kullanılacağı İller ve İlçeler
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok % 2	Bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerinin aşıldığı (I.Grup) İl ve İlçeler
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 4800 Kcal/kg (-200 tolerans)	
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok %25	
Kül (kuru bazda)	: En çok %25	
Boyut* (satışa sunulan)	: 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)	

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

Tablo-3 Sınır Değerlerinin Aşılmadığı İl ve İlçelerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar	Kullanılacağı İller ve İlçeler
Toplam Kükürt (kuru bazda)**	: En çok % 2,3	Bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerinin aşılmadığı (II.Grup) İl ve İlçeler
Alt Isıl Değer (kuru bazda)**	: En az 4200 Kcal/kg (-200 tolerans)	
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok %30	
Kül (kuru bazda)	: En çok %30	
Boyut *(satışa sunulan)	:18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)	

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

**Alt Isıl Değeri (kuru bazda) en az 5000kcal/kg (-500 tolerans) yanabilir kükürt (kuru bazda) oranı en çok yüzde bir buçuk (%1.5) ve diğer özellikleri bu Tablo'da belirtilen özellikleri sağlayan yerli kömürler mevcut soba ve kazanlarda yakıldığında bacadan atılan kükürt dioksit konsantrasyonu, bu Tablo'da özellikleri belirlenen kömürün mevcut soba ve kazanlarda yakılmasında bacadan atılan kükürt dioksit konsantrasyonu eşdeğerini aşmadığı akredite olmuş veya Bakanlıkça uygun görülen laboratuvarlar tarafından belgelenmesi halinde bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerin aşılmadığı (II.Grup) il ve ilçelerde ısınma amacıyla kullanılabilir.

Tablo-4 Belde ve Köylerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok % 2,5
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 3400 Kcal/kg (-200 tolerans)
Boyut *(satışa sunulan)	: 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

d) 2010 yılı itibariyle geçerli Türkiye'de Isınma Amaçlı Kömür Özellikleri ve Sınırları

Tablo-1 Isınma Amaçlı İthal Taş ve Linyit Kömürünün Özellikleri ve Sınırları

Özellikler	Sınırlar
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok. % 0,9 (+0,1 tolerans)
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 6400 Kcal/kg (- 200 tolerans)
Uçucu Madde (kuru bazda)	: % 12-31 (+2 tolerans)
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok % 10 (+1 tolerans)
Kül (kuru bazda)	: En çok %16 (+2 tolerans)
Boyut* (satışa sunulan)	: 18-150 mm (en çok ±% 10 tolerans)

* Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu en az 10-18 mm olabilir.

Tablo-2 Sınır Değerlerinin Aşıldığı İl ve İlçelerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar	Kullanılacağı İller ve İlçeler
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok % 2	Bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerinin aşıldığı (I.Grup) İl ve İlçeler
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 4800 Kcal/kg (-200 tolerans)	
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok %25	
Kül (kuru bazda)	: En çok %25	
Boyut* (satışa sunulan)	: 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)	

* Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

Tablo-3 Sınır Değerlerinin Aşılmadığı İl ve İlçelerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar	Kullanılacağı İller ve İlçeler
Toplam Kükürt (kuru bazda)**	: En çok % 2,3	Bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerinin aşılmadığı (II.Grup) İl ve İlçeler
Alt Isıl Değer (kuru bazda)**	: En az 4200 Kcal/kg (-200 tolerans)	
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok %30	
Kül (kuru bazda)	: En çok %30	
Boyut *(satışa sunulan)	:18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)	

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

**Alt Isıl Değeri (kuru bazda) en az 5000kcal/kg (-500 tolerans) yanabilir kükürt (kuru bazda) oranı en çok yüzde bir buçuk (%1.5) ve diğer özellikleri bu Tablo'da belirtilen özellikleri sağlayan yerli kömürler mevcut soba ve kazanlarda yakıldığında bacadan atılan kükürt dioksit konsantrasyonu, bu Tablo'da özellikleri belirlenen kömürün mevcut soba ve kazanlarda yakılmasında bacadan atılan kükürt dioksit konsantrasyonu eşdeğerini aşmadığı akredite olmuş veya Bakanlıkça uygun görülen laboratuvarlar tarafından belgelenmesi halinde bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerin aşılmadığı (II.Grup) il ve ilçelerde ısınma amacıyla kullanılabilir.

Tablo-4 Belde ve Köylerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok % 2,5
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 3400 Kcal/kg (-200 tolerans)
Boyut *(satışa sunulan)	: 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

2-İllerde kullanılacak yakıtlara ilişkin kriterler 13.01.2005 tarihli ve 25699 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” ve “Hava Kirliliğinin Kontrolü ve Önlenmesi” konulu 2010/14 sayılı Genelge hükümlerine uygun olarak İl Mahalli Çevre Kurulları tarafından belirlenmektedir.

Manisa İlinde ısınma amaçlı kullanılan yerli ve ithal kömür özellikleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Isınma Amaçlı İthal Kömürlerin Özellikleri ve Sınırları

Özellikler	Sınırlar
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok. % 0,9 (+0,1 tolerans)
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 6400 Kcal/kg (- 200 tolerans)
Uçucu Madde (kuru bazda)	: % 12-31 (+2 tolerans)
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok % 10 (+1 tolerans)
Kül (kuru bazda)	: En çok %16 (+2 tolerans)
Boyut* (satışa sunulan)	: 18-150 mm (en çok $\pm$ % 10 tolerans)

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu en az 10-18 mm olabilir.

b) Manisa İl Merkezi, Akhisar, Salihli, Saruhanlı, Soma ve Turgutlu İlçelerinde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar
Toplam Kükürt (kuru bazda)	: En çok % 2
Alt Isıl Değer (kuru bazda)	: En az 4800 Kcal/kg (-200 tolerans)
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok %25
Kül (kuru bazda)	: En çok %25
Boyut* (satışa sunulan)	: 18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

c) Manisa İl Merkezi, Akhisar, Salihli, Saruhanlı, Soma ve Turgutlu İlçeleri dışındaki İlçelerde Kullanılacak Yerli Kömürlerin Özellikleri

Yerli Kömürlerin Özellikleri	Sınırlar
Toplam Kükürt (kuru bazda)**	: En çok % 2,3
Alt Isıl Değer (kuru bazda)**	: En az 4200 Kcal/kg (-200 tolerans)
Toplam Nem (orijinalde)	: En çok %30
Kül (kuru bazda)	: En çok %30
Boyut *(satışa sunulan)	:18-150 mm (18 mm altı ve 150 mm üstü için en çok % 10 tolerans)

*Mekanik beslemeli yakma tesisleri için kömür boyutu 10-18 mm olabilir.

**Alt Isıl Değeri (kuru bazda) en az 5000kcal/kg (-500 tolerans) yanabilir kükürt (kuru bazda) oranı en çok yüzde bir buçuk (%1.5) ve diğer özellikleri bu Tablo'da belirtilen özellikleri sağlayan yerli kömürler mevcut soba ve kazanlarda yakıldığında bacadan atılan kükürt dioksit konsantrasyonu, bu Tablo'da özellikleri belirlenen kömürün mevcut soba ve kazanlarda yakılmasında bacadan atılan kükürt dioksit konsantrasyonu eşdeğerini aşmadığı akredite olmuş veya Bakanlıkça uygun görülen laboratuvarlar tarafından belgelenmesi halinde bu Yönetmeliğin 28 inci maddesine göre sınır değerlerin aşılmadığı (II.Grup) il ve ilçelerde ısınma amacıyla kullanılabilir.

3-Manisa İlinde Bakanlığımıza ait 2 adet hava kalitesi ölçüm istasyonu yer almakta olup, bunlardan biri şehir merkezinde, diğeri ise Soma İlçesindedir. Merkezde yer alan istasyon 2006 yılında, Soma İlçesinde yer alan istasyon ise 2012 yılında kurulmuştur.

“Hava Kalitesinin Ön Değerlendirilmesi ve Ölçüm Araçlarının Yenilenmesi Projesi” kapsamında; Manisa İlinin emisyon envanterinin çıkarılması çalışmaları devam etmekte olup, arazi çalışmaları Mart-2013 içerisinde başlatılacaktır. Arazi çalışmalarında; pasif örnekleme yöntemiyle 30 noktada azot dioksit (NO₂), 30 noktada kükürt dioksit (SO₂), 30 noktada (Ozon) O₃, 15 noktada benzen (BTEX), 8 noktada hidrojen florür (HF) ve hidrojen klorür (HCl), 4 noktada hidrojen sülfür (H₂S) ölçümleri yapılacaktır. Otomatik analizörlerle, 4 noktada partikül madde (PM₁₀, PM_{2.5}) ve 2 noktada karbonmonoksit (CO) ölçümleri yapılacaktır.

Proje sonuçlandığında; Manisa İlinin hava kirlilik haritası çıkarılacak olup, kurulacak istasyon sayısı, tipleri ve ölçülecek parametreler belirlenecektir.

9